

Nr 21.

Av herr Nilsson, Johan, i Malmö, om ökat anslag till kulturhistoriska föreningen för södra Sverige.

Kulturhistoriska museet i Lund har genom sitt samlande arbete vuxit till landets största kulturhistoriska museum utanför huvudstaden. Dess samlingar ha härigenom höjt sig över det vanliga provinsmuseets nivå, ehuru väl huvudparten av museets föremålsbestånd och tyngdpunkten av dess verksamhet alltid förankrat det vid de sydsvenska landskapen och särskilt Skåne, vars centralmuseum det blivit. Museets tillkomst har också varit förbunden med en oavslutlig kamp för att säkerställa dess utveckling och bestånd.

Då de ekonomiska svårigheterna till sist blivit för stora, har staten icke tvekat att lämna museet den hjälp, utan vilken de utomordentliga värdena möjligen gått förlorade. Efter 1922 beviljade Kungl. Maj:t under några år lotterimedel, varigenom museets växt garanterades för en tid framåt. Med denna statsunderstödda utveckling följde för museets ekonomi även konsekvenser, som museet hade svårt att bära. Genom sakkunniga lät statsrådet och chefen för kungl. handelsdepartementet därför år 1933 utföra en utredning om »Kulturens» ekonomi, vilken utmynnade i ett förslag till sanering därav, avseende att genom årliga anslag av lotterimedel under 10 år avlyfta föreningens tyngande skuldbörda.

Med att dessa skulder blevo betalda säkrades också museets samlingar, som uppgå till mer än 300 000 föremål, inrymda i tjugo olika byggnader. I en god skötsel ingår även att se till att dessa byggnader icke förfaras. Omkostnaderna för detta och museets skötsel i övrigt ha stigit utan att motsvarande höjning i dess budget kunnat erhållas på inkomstsidan. Tvärtom har från statens sida en sänkning av det årligen beviljade anslaget till dess drift ägt rum. Detta har varit desto kännbarare som statens årliga anslag under större delen av museets tillvaro utgjort kärnan av museets inkomster. Sedan 1919 har detta anslag utgått med följande belopp:

1919—1921	25 000 kronor	1935—1936	25 000 kronor
1922	30 000 »	1936—1937	25 000 »
1923—1927	25 000 »	1937—1938	27 000 »
1928—1931	30 000 »	1938—1939	27 000 »
1932	25 000 »	1939—1940	27 000 »
1933—1934	22 000 »		

Trots en betydande utvidgning med därav följande behov av ökade driftmedel har »Kulturen» fått vidkännas kraftiga sänkningar i statsanslaget. Inseende svårigheten för museet att få debet och kredit att gå ihop, höjde

efter motion 1937 (motion 150 i Första kammaren) riksdagen anslaget från 25 000 till 27 000 kronor. Svårigheterna skulle i någon mån avhjälpas om staten årligen lämnade museet det anslag, som utgick 1922 och 1928, nämligen 30 000 kronor.

I stället har Kungl. Maj:t föreslagit, att nämnda anslag för det kommande budgetåret måtte nedsättas från 27 000 kronor till 20 000 kronor. Om detta förslag av riksdagen skulle antagas, bleve följden att en del avdelningar vid museet skulle komma att stängas, en del av personalen avskedas och underhållsmöjligheterna för återställande av en del byggnader bli ytterligare försämrade.

Anslaget från det allmänna — stat, kommuner, landstinget och bankerna — utgör omkring 50 % av museets hela utgiftssumma, något över 100 000 kronor. »Kulturen» har sålunda att själv anskaffa över 50 000 kronor för att nödtorftigt hålla museet uppe. Ledningen, som utför ett intensivt arbete för att anskaffa dessa medel, har bl. a. lyckats att rätt avsevärt öka medlemsstocken för kulturhistoriska föreningen. Därtill har ledningen lyckats tillvinna sig ett allt större förtroende för sin verksamhet inom Lund med resultat att stadsfullmäktige därstädes höjt stadens anslag med 2 000 kronor, sparbankerna med 8 000 kronor och Malmöhus läns landsting med 1 200 kronor.

Trots all sparsamhet och trots alla ansträngningar från ledningens sida synas emellertid de ekonomiska svårigheterna bli allt svårare att bemästra. Det är dålig ekonomi att låta byggnader eller annat förfaras. Ledningen ser också med bekymmer att ett och annat av ekonomiska skäl i detta avseende ständigt måste stå tillbaka. I den 1933 avgivna sakkunnigutredningen angavs såsom skäligt statsbidrag för upprätthållande av »Kulturens» verksamhet ett årligt anslag av 50 000 kronor, medan man från kommun och andra räknade med 25 000 kronor. Den senare summan har gått in i museets budget något förstorad, medan den förra kommit dit reducerad under de flesta åren med hälften. Det skulle säkerligen kännas som en uppmuntran icke allenast för museet utan även för ledningen, om statens anslag nu höjdes till vad det varit eller 30 000 kronor i stället för att godtaga den av Kungl. Maj:t föreslagna reduceringen.

Med återopande härav tillåter jag mig föreslå,

att riksdagen måtte besluta att anvisa ett anslag för budgetåret 1940/41 å 30 000 kronor att tilldelas kulturhistoriska föreningen för södra Sverige.

Stockholm den 18 januari 1940.

Joh. Nilsson,
Malmö.